

Bedeinkatuak zordun handiak

MERKATUAK ALA DEMOKRAZIA

horra koska, egungo ereduak biak ez dira posible. Kalifikazio agenzien notak, zor subiranoei egiten zaizkien erasoak, EBko gailurretan duten eragina... Eta guztiaren gainetik, bankuen salbamendu operazioek erakusten dute argien nork agintzen duen.

Hezkuntza, osasuna eta ikerketaren hondoratzea edo milioika langabeturen porrota baino garrantzitsuagoa da Bankia infernuko sugarretatik libratzea, bestela hondamendia askoz handiagoa izango ei delako. Eta iruzur horretan gaude harrapatuta gaur egun finantza krisiak bizi dituzten herrialdeetako herritarrek, Greziakoak, Irlandakoak, Espainiakoak, EBkoak oro har, eta mundukoak ere bai, azken finean, era batean edo bestean katea mundu osora zabaltzen baita. Eta beldurra ere bai.

Ez da gutxiagorako: Espainiako Gobernuak, esaterako, dagoeneko 23.500 milioi euroekin erreskatatu du Bankia. Kalkulatu da Espainiako bankuak osasun egoeran jartzeko 60.000 milioi bat euro jarri beharko dituela. Eta horiek aurreikuspenak besterik ez dira, beti okerrak, bukaeran erabiltzen den dirua baino gutxiago erakusten dute eta. Gainera, lasai, oraindik Rajoy-k badu tarterik eta, aipatutako kopurua Espainiako BPGren %5-6 besterik ez da, eta Irlandan adibidez, Gobernuak bere BPGaren %30 erabili zuen Allied Irish Banken nazionalizazioan.

Moldea ere bitxia da: estatuak ez dio dirua zuzenean emango Bankiari, horretarako merkatuei eskatu beharko liekeelako eta ezin du. Beraz, Bankiaren akzioak erosiko ditu, baina ez zuzenean, zor jaulkipenaren bidez baizik. Hau da, ezin du dirua egin eta bankuei eman, baina bai zorra handitu. Gero Bankiak Estatuaren zor hori berme gisa

erabili dezake beste bankuetan edo EBZn dirua lortzeko, edo, besterik gabe, merkatuetan zuzenean sal dezake. Azken erantzulea, alabaina, Estatua da, eta honek ere egin dezake porrot, Grezia, Portugal edo Irlandaren erreskateek erakusten duten moduan.

Azken finean, Bankiarako zor jaulkipen honekin PPren Gobernuak EBZren zeharkako erreskate bat bideratzen ari da. Eta bai oraingo finantza krisian, bai hirugarren mundukoaren kanpo zorrarenean argi ikusi den gisan, zorraren zurrumbiloa beti amaitzen da erreskatean.

***El País* argitaratzen duen Prisak, ordea, urteak darama 5.000 milioi euroko zorrarekin arrastaka, publikoki 2008tik, baina urtetik urtera atzeratzen ditu ordainketak bankuekin**

ZENBAT DA 23.500 milioi euro? Adibide batzuk: Gipuzkoako 2012ko foru aurrekontuen laukoitza edo Bizkaikoaren hirukoitza baino gehiago; Euskal Herrian diren abiadura handiko hiru proiektuetan gastatu nahi dena (10.000 milioi bat euro) bider bi; Espainiak ikerketan urtebetean gastatzen duena baino lau aldiz gehiago... Eta bai, badirudi Espainiako ekonomia ministro Luis de Guindosek ondo ikasiko zuela Lehman Brotherseko hondamenditik, 2007an AEBetako Gobernuak erortzen utzi zuenean, bera baitzen banku haren buru Espainian eta Portugalen.

Baina ez da nahiko bankaria izatea dena libre izateko, ez, banku handi bat behar da, bere erorketak

herrialde oso baten finantza sistema edo ekonomia osoa baldintzatzen duena. Orduan bai, orduan, Islandian ez baina Espainian libre da dena: iruzur egitea, kontuak gaizki ematea, kudeaketa ezin txarragoa egitea, etxegabetuen bizkar aberastea... Dena da posible, bestela ondorioak txarragoak izango direlako.

BEDEINKATUAK zordun handiak, haien hondamendia besteena ere izanik, salbamendua bermatua izango dutelako. Hara gertuagoko adibide bat: ARGIAk, adibidez, ez luke luze iraungo 100.000 euroko zorrarekin, inork parte hartu ezean, hiruzpalau urtetan kito. El País argitaratzen duen Prisak, ordea, urteak darama 5.000 milioi euroko zorrarekin arrastaka (publikoki 2008tik), baina urtetik urtera atzeratzen ditu ordainketak bankuekin, 2011ko abenduan ere lortu zuen zorra 2016ra arte atzeratzea.

Baina nola? Zergatik? Erantzun asko bere editorialetan dira. Bere zorrarena ezagututa, irakurleak hobeto uler dezake egunkari honek zein grinarekin defenditzen duen PP eta PSOeren arteko itun orokor bat, baita bankuen erreskaterako ere: "Diru publikoaren ekarpena da banku baten kaudimena berreskuratzeko prozedurarik eraginkorrena, beti ere Estatuak ondoren berau berreskuratzeko ahalmena badu" (*El País*, 2012/5/27, 32. orrialdea). Ondorioa: bere larrian, Komunikazio Biziagoa SAL Prisa baino osuntsuago dagoela. Euskal hedabideei eta euskal kulturari emandako laguntza publiko estimatu baina urriak kritikatzin direnean, barregura ematen du. Eta lotsa.

